

Business Debate on TV	
Thursday:	19:15 new 22:30
Saturday:	8:15 15:15 18:15
Tuesday:	10:15 21:00 <small>night repeat</small>

“ဒီဗီဘီ စီးပွားရေးဒီဘိတ်” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

ဒီတပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့
 “ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ အားကောင်းအောင် ဘယ်လိုပြုပြင်မလဲ?”
 ဖြစ်ပါတယ်။

အမှတ် - ၄၅၄၊ ဂုလွာ၊
ကုန်သည်လမ်းနှင့် ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ၊ အကြံပေးလိုတာ၊ မေးမြန်းလိုတာရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း
 ဖုန်းနံပါတ် **+၉၅၉၄၅၉၀၆၅၉၄၀** နဲ့ debate@dvb.no
 ကိုဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပါတယ်။

ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ အားကောင်းအောင် ဘယ်လို ပြုပြင်မလဲ (ယမင်းမြတ်အေး)

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံတွေကို ခေတ်လေးခေတ် ခွဲခြားလေ့ လာနိုင်တဲ့အကြောင်း the Asia Foundation ကထုတ်ပြန်တဲ့ အစီရင်ခံစာ တစ်စောင်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီခေတ်လေးခေတ်ကတော့ လွတ်လပ်ရေးရပြီး ၁၉၄၈ ခုနှစ်ကနေ ၁၉၆၂ ခုနှစ် အထိ ဒီမိုကရေစီအစိုးရ အုပ်ချုပ်ခဲ့တဲ့ ပါလီမန် ဒီမိုကရေစီခေတ်၊ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ကနေ ၁၉၇၄ ခုနှစ်အထိ တော်လှန်ရေး ကောင်စီခေတ်၊ ၁၉၇၄ ကနေ ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်၊ ၁၉၈၈ ကနေ ၂၀၁၁ ကာလ အထိ စစ်အစိုးရ အုပ်ချုပ်တဲ့ခေတ်လို့ ပိုင်းခြားဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီကာလအတွင်းမှ အပြောင်းအလဲတွေ ရှိခဲ့ပေမယ့်လည်း တည်မြဲနေတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်အများအပြားလည်း ရှင်သန်ခဲ့တဲ့ အကြောင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ပထမဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုဟာကိုလိုနီအာဏာရှင်စနစ်ကနေ ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကူးပြောင်းဖို့ ဦးဆောင်ကြိုးပမ်းခဲ့တဲ့ သူဖြစ်တဲ့အကြောင်း၊ ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေး စနစ်ဟာ ပဟို ဦးစီးချုပ်ကိုင်မှုသာများပြီး အများပြည်သူ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေမှာ ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲမှု နည်းခဲ့တဲ့ အကြောင်း၊ အလားတူ စီးပွားရေး ကဏ္ဍမှာ ဆိုရှယ်လစ် လူနည်းစု အကျိုးအမြတ်ရရှိရေးကိုသာ ဦးတည်ခဲ့ကြောင်း၊ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ခွဲဝေပေးနိုင်ခြင်းမရှိကြောင်း အဲဒီအစီရင်ခံစာမှာ ထုတ်ပြန်ထားပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ သမိုင်းမှာ ရရှိခဲ့တဲ့ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ် သင်ခန်းစာတစ်ခုက နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကြာခဲ့တဲ့ ပြည်တွင်း စစ်ဟာ မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့ အစည်းနဲ့ စီးပွားရေးအပေါ် ကြီးမားတဲ့ ဆိုးကျိုးကိုဖြစ်စေခဲ့တဲ့ ကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ၂၀ ရာစုတုန်းက အာရှတိုက်မှာ အချမ်းသာဆုံးနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပေမယ့် ၂၁ ရာစုမှာ အဆင်းရဲဆုံးနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်နေကြောင်း၊ အဖန်တလဲလဲ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ပဋိပက္ခတွေဟာလည်း မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ပြည်သူ့ရေးရာကဏ္ဍ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားကိုပုံစံမမှန်ဖြစ်စေဘဲ အာဏာရှင်စနစ် သာပေါ်ထွန်းခဲ့ကြောင်းလည်း ရေးသားထားတာတွေရပါတယ်။

ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု ကဏ္ဍဆိုတာ ဘာလဲ

တကယ်တော့ ပြည်သူ့ရေးရာကဏ္ဍဆိုတာ စီးပွားရေးစီမံခန့်ခွဲမှု၊ အများပြည်သူနဲ့ ဆိုင်တဲ့အခြေခံအဆောက်အအုံတွေအပြင် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုဖူလုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုတွေအစိုးရရဲ့ အဓိက လုပ်ငန်းဆောင်တာတွေကို ဆောင်ရွက်ရတဲ့ ကဏ္ဍဖြစ်ပါတယ်။ အစိုးရရဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေဖြစ်တဲ့ မြန်မာ့ရေနံနဲ့ သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းတွေ အပါအဝင် လုပ်ငန်း ၄၄ (State Economic Enterprise) မှာ ဟာလည်း ဒီအထဲမှာ အကျုံးဝင်နေပါတယ်။

လက်ရှိအနေအထားမှာ Public Sector မှာ ဝန်ထမ်းဦးရေ တစ်သန်းကျော်ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီအထဲက ၃၈% ကပညာရေး ဝန်ထမ်းတွေဖြစ်တယ်။ ၁၁% က ရဲဝန်ထမ်းတွေ ဖြစ်ပြီးတော့ ၁၂% လောက်က စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ သားငါးကဏ္ဍမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသူတွေဖြစ်ပါတယ်။ ၇% လောက်က ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းတွေ ဖြစ်ပါတယ်လို့ သိရပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကထောက်ပြနေတာ တစ်ခုကတော့ အစိုးရရဲ့ ဗျူရိုကရေစီယန္တရား လည်ပတ်မှု နှေးကွေးတာ ဒီဝန်ထမ်းတွေပညာပြုလို့ (ဒါမှမဟုတ်) စွမ်းဆောင်ရည်နိမ့်နေလို့ ဖြစ်ရတဲ့အကြောင်း၊ အလားတူပဲ အချို့ ဌာနတွေမှာ ဝန်ထမ်းတွေပိုနေပြီး တစ်ချို့ ဌာနတွေမှာ ဝန်ထမ်းတွေ လိုနေတဲ့ အကြောင်း၊ ဒါတွေကို ပြန်ပြီးပြုပြင်နိုင်မှ တနည်းအားဖြင့် Public Sector Reform လုပ်နိုင်မှသာတိုင်း ပြည်စီးပွားရေး တိုးတက်လာမှာ ဖြစ်တဲ့အကြောင်း၊ ဘယ်လိုပဲ Private sector ကဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မောင်းနှင်တဲ့အင်အား (Engine of the growth) လို့ပြောပြော၊ အစိုးရရဲ့ အပေါ်မှာ အများကြီးမူတည်နေတဲ့အကြောင်း၊ Public sector ကလူတွေက ရဲရဲဝင့်ဝင့်နဲ့ မဆိုးဖြတ်ရဘူး အလုပ်မလုပ်ရဘူး၊ ဒါမှ

မဟုတ်ရင်လည်း ပြဿနာ ကိုဖန်တီးပြီး လာဘ်ပေးလာဘ်ယူဖို့ပဲ စဉ်းစားနေတယ်ဆိုရင် တိုင်းပြည်စီးပွားရေး မတိုးတက်နိုင်ကြောင်းထောက်ပြနေကြတာရှိပါတယ်။

ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍက အဲဒီလိုထောက်ပြနေသလို နိုင်ငံဝန်ထမ်းတွေဘက်ကလည်း သူတို့ကိုလစာတိုးဖို့နဲ့ အခြား လူမှုဖူလုံရေး အကျိုးခံစားခွင့်တွေပေးဖို့အစိုးရ ကိုတောင်းဆိုနေ တာလည်း ရှိပါတယ်။ ဥပမာ သူနာပြု သားဖွား ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ စားစရိတ်နဲ့ ဝတ်စုံစရိတ်ကို လက်ရှိ ၃၅ ကျပ် ထောက်ပံ့ ပေးနေရာကခေတ်နဲ့အညီ တိုးပေးသွားဖို့တောင်းဆိုတဲ့တာမျိုးပါ။ အခုရက်ပိုင်းအတွင်းမှာပဲ ပညာရေး ဝန်ထမ်းတွေက Blue Ribbon Campaign လုပ်ပြီးတောင်းဆိုနေတာလည်း ရှိပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်အင်အားစုကြည်ကတော့ နိုင်ငံဝန်ထမ်းတွေရဲ့ လစာဟာ အခြားဝန်ထမ်းတွေနဲ့စာရင် နည်းတယ်ဆိုတာသိပေမယ့် အခုချက်ချင်း လစာတိုးပေးဖို့ မဖြစ်နိုင်သေးဘူးလို့ ဇူလိုင် ၁၀ ရက်နေ့ နေပြည်တော် MIC22 မှာ ကျင်းပတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ၊ နိုင်ငံဝန်ထမ်းပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာ စီမံချက်ဆိုင်ရာ ထုတ်ပြန်ကြေညာတဲ့ အခမ်းအနားမှာ ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

စီးပွားရေးပညာရှင်တွေကတော့ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမယ်ဆိုရင် ဝန်ထမ်းတွေ သက်သာချောင်ချိအောင်လုပ်ပေးဖို့လည်းလိုတဲ့အကြောင်း၊ ဝန်ထမ်း တွေကို ကောင်းမွန်တဲ့အစီအစဉ်တွေနဲ့ ဆောင်ရွက်ပေးမှသာတိုင်းပြည်စီးပွားရေးတိုး တက်လာနိုင်မယ်အကြောင်း၊ အလားတူဝန်ထမ်းတွေ ဘက်ကလည်း အတွေးအခေါ် အယူအဆ အမှန်အကျင့်တွေ ပြောင်းလဲလာအောင်စွမ်းဆောင်ရည်ပိုတက်လာအောင် လုပ်ပေးဖို့လိုတဲ့အကြောင်းသုံး သပ်ကြပါတယ်။ လေ့လာသူတွေကတော့ ဝန်ထမ်းတွေကို လစာတိုးမယ်ဆိုရင် ဝန်ထမ်းတစ်သန်းလုံးကို တိုးရမှာဖြစ်တဲ့ အတွက် နိုင်ငံတော်ကတိုးပေးဖို့ခက်တဲ့အကြောင်း၊ ဒါကြောင့် စွမ်းဆောင်ရည်မရှိသလို၊ အလုပ်လည်းထိထိရောက်ရောက်မလုပ်၊ ပိုလျှံနေတဲ့ ဝန်ထမ်းတွေကို တနည်း တစ်ဖုံစည်း စားသင့်တဲ့အကြောင်းနဲ့၊ ဒီလိုအနေအထားတွေကြောင့် public Sector Reform လုပ်ဖို့လို ကိုလို နေပြီဖြစ်ကြောင်းသုံး သပ်ကြပါတယ်။

NLD အစိုးရ ဘာဆက်လုပ်မလဲ

ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး Reform နဲ့ပတ်သက်ပြီးပြောမယ်ဆိုရင် လက်ရှိ NLD အစိုးရလက်ထက်မှာ လုံးဝမရှိတာတွေမဟုတ်ပါဘူး။ ဥပမာ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ သက်တမ်းကာလမှာ ရှိနေတဲ့ ဝန်ကြီးဌာနပေါင်း ၃၆ ခုကို ၂၁ ခုအဖြစ်ပေါင်းစည်း လိုက်တာရှိသလို၊ ဝန်ကြီးနဲ့ ဒုတိယဝန်ကြီး ၁၀၀ နီးပါးကို ၁၈ ဦးအထိ အရေအတွက်လျော့ချဖွဲ့စည်းခဲ့တာရှိပါတယ်။ အဓိကရည်ရွယ်ချက်ကတော့ အစိုးရအသုံးစရိတ်ကိုလျော့ချလိုခြင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ လျော့နည်းသွားတဲ့ ဝန်ကြီးတွေရဲ့ လစာတွေနဲ့ အဆောင်အယောင် အသုံးစရိတ်ဟာ အစိုးရငါးနှစ်သက်တမ်းအတွင်း ကျပ်သန်းပေါင်းငါးထောင်ခန့် ရှိတဲ့အတွက် လက်ရှိ အစိုးရလက်ထက်မှာခြေတာပြီး သားဖြစ်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာလည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပုံစံတစ်မျိုးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အနေအထားဟာ ဒီလောက်နဲ့ အလုပ်ဖြစ်မယ့် အနေအထားတွေမဟုတ်ပါဘူး။

နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးထင်ကျော်ကတော့ ဝန်ထမ်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ရင် အရေအတွက်ထက် အရည်အချင်းကို ဦးစားပေးရေး၊ အဂတိ ကင်းစင်သော လူ့အသိုင်းအဝိုင်းဖော်ဆောင်ရေး၊ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားကို ရှေ့ရှုရေး၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေများ ခြီးခြံချွေတာရေးနဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝပြီး ကျစ်လစ်ခိုင်မာတဲ့ ပြည်ထောင်စု အစိုးရ တစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းနိုင်ရေးကိုစွတို့ကို ဦးတည်၍ ဆောင်ရွက်ရခြင်းဖြစ်တယ်လို့ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်မှာ ရှင်းလင်းပြောကြားထားတာလည်းရှိပါတယ်။

လေ့လာသူတွေကတော့ တိုင်းပြည်စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်အောင် အစိုးရအနေနဲ့ နည်းဥပဒေတွေ ဖြေလျော့ပေးဖို့လိုတဲ့အကြောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတိုးတက်မှသာစီးပွားရေးတိုး တက်ဖို့ ဖြစ်နိုင်မယ်အကြောင်း၊ အလားတူပဲ အစိုးရယန္တရားရဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်သင့်တဲ့အကြောင်း၊ ကောင်းမွန်တဲ့ အုပ်ချုပ်မှုဖြစ်ဖို့ အစိုးရပိုင်းမှာရော ဌာနဆိုင်ရာတွေ (Public Sector) မှာကျွမ်းကျင်မှုရှိမှုဖြစ်မှာ ဖြစ်ကြောင်းနဲ့ Public Administration လုပ်ဖို့ လိုတဲ့အကြောင်း သုံးသပ်နေပါတယ်။